

Dönem : 2

Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 439

İstiklâl Madalyası verilmiş bulunanlardan muhtaç durumda olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ile Aydın Milletvekili Reşat Özarda, Cumhuriyet Senatosu Üyesi Mebrure Aksoley ve 2 arkadaşı, Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan, Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hasan Kangal, Ordu Milletvekili Ferda Güley, Kastamonu Milletvekili İ. Hakkı Yılanlıoğlu ve Mardin Milletvekili Rifat Baykal, Kütahya Milletvekili Mesut Erez ve 2 arkadaşı, Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 13 arkadaşı, Antalya Milletvekili Ahmet Torgay'ın İstiklâl Madalyası sahiplerine aylık bağlanması hakkındaki kanun teklifleri ve Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/372, 2/197, 2/241, 2/289, 2/336, 2/418, 2/423, 2/449, 2/546, 2/547)

İstiklâl Madalyası verilmiş bulunanlardan muhtaç durumda olanlara Vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı (1/372)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-571/3423

9 . 6 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 8 . 6 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «İstiklâl Madalyası verilmiş bulunanlardan muhtaç durumda olanlara Vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Vatani hizmet aylıklarının tesisi tarihinden bugüne kadar cereyan eden tatbikata göre üstün vatani hizmeti görülenlere veya dul ve yetimlerine hususi kanunlarla aylık bağlanmakta ve bunların aylıkları, bütçelerin özel bölümlerinden ödenmektedir.

Bu aylıkların, emekli aylıklarında olduğu gibi, esas ve kıstaslarının ve sair şartlarının umumi bir hüküm sevkıyla önceden tâyin edilmesi zaman zaman düşünülmüş ise de, her şahsın durumunun ve hizmetin mahiyetinin ayrı bir hususiyet taşımaması sebebiyle, bunlar için ayrı ayrı kanun çıkarılması şeklinde cereyan eden tatbikatin değiştirilmesi mümkün olamamıştır.

Ancak, bugün, İstiklâl Savaşına katılarak İstiklâl Madalyası ile taltif edilmiş bulunan gazilerimizden bir çoğunun maddi durumlarının bozuk olduğu, muhtaç vaziyette oldukları anlaşılmaktadır.

Millî Mücadeleye iştirak edip vatanın müdafaası için canlarını hiçe sayan ve İstiklâl Madalyası ile taltif edilenlerin, hizmetlerinin ehemmiyeti nazara alınarak, bunlardan muhtaç durumda olanların geçimlerine bir yardım sağlamak maksadiyle umumi mahiyet arz eden işbu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Millî Savunma Bakanlığında alınan bilgiye göre, 869 sayılı Kanun gereğince İstiklâl Madalyasına sahibolan 76 338 er ve 17 524 subay olmak üzere cem'an 93 862 kişinin mevcudolduğu, ayrıca 66 sayılı Kanuna göre de, 6 920 kişiye madalya verildiği, bu suretle İstiklâl Madalyası sahipleri yekûnu 100 000 in üstünde bulunduğuş anlaşılmaktadır.

Bunlardan 13 000 - 14 000 kişinin kanun tasarısı kapsamına gireceği tahmin edilmektedir.

Tasarının 1 nei maddesi, İstiklâl Madalyası ile taltif edilmiş bulunanlardan muhtaç durumda olanlara hayatta buldukları sürece ayda 250 lira aylık bağlanması hakkındadır.

15 . 7 . 1966 tarihli ve 669 sayılı Kanunla emek'î, dul ve yetim aylıklarına uygulanan «Alt sınır» hükmünün bu aylıklara da uygulanması gerekli görülmektedir.

Bugün için 250 lira olarak tesbit edilen bu alt sınır, 669 sayılı Kanunun ek maddesinde açıklanmış veçhile, memleketin ekonomik durumu, genel göçim şartları ve malî imkânlar göz önünde bulundurularak Bakanlar Kurulunca artırılabilir.

Bu suretle, alt sınır aylığı artırıldıkça, bu kanun gereğince aylık bağlanmış olanların aylıkları da artırılacaktır.

Yukarıda işaret edildiği üzere, tasarı şumulüne giren 13 - 14 bin kişi mevcudolup, bunlardan 10 000 inin muhtaç bulunduğu tesbit edildiği takdirde, bunun Hazineye yüklediği malî külfet; $250 \times 12 \times 10\ 000 = 30\ 000\ 000$ lira olacaktır.

İkinci madde, bu kanunun uygulanmasında muhtaçlığı tarif etmekte ve muhtaçların ne suretle tesbit edileceğini göstermektedir.

Üçüncü madde, muhtaçlığın zail olması halinde ilgililerin aylıklarının kesileceğine dairdir.

Geçici madde, kanunun zamanında uygulanabilmesi için yapılacak fazla çalışma hakkındadır.

Dördüncü ve beşinci maddeler yürürlük ve iera maddeleridir.

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, muhtaç olan İstiklâl Madalyası sahiplerine ayda bin lira yardım yapılması hakkında kanun teklifi. (2/197)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Hazırlanmış olduğum muhtacolan istiklâl madalyası sahiplerine ayda bin lira yardım yapılması hakkındaki kanun teklifi ile esbabı mucibe lâyihası ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygı ile rica ederim. G . P . 1966

Aydın Milletvekili
Reşat Özarda

ESBABI MUCİBE

İstiklâl Savaşında bilfiil kıta başında cephede veya dahili isyanları bastırmada hamaset ve fedakârlık gösteren er-kân, subay ve erlerle millî kahramanlara ve cephe gerisinde ulvî maksadın hürretü için mesai ibraz edenlere 66 sayılı Kanunla birer istiklâl madalyası verilmişti. Bu kahramanlardan bugün hayatta kalanlar pek azdır. Bütün Türkiye'de bunların mevcudu bin rakamını geçmez. Bunlardan bir kısmı refah içinde olup bir kısmı da geçimlerini temin edebilmektedirler. Fakat bunlar arasında küçük bir zümre her türlü maddî imkândan mahrum büyük yoksulluk içinde perişan halde bulunmaktadır. Yaşları itibariyle çalışmaya muktedir değildirler. Bunların içinde dilenecek durumda olanlar vardır. Halbuki bunlar son günlerinde yardım ve himayeye muhtaçtırlar.

Vatanın müdafaasında ve düşman istilâsında kurtarılmasında bu derece büyük hizmetleri geçen bu kahramanları hayatlarının son günlerinde göğüslerinde istiklâl madalyası ile dilendirmek, Türk Milletinin şeref ve haysiyetine yakışmaz. Bu durum memleketsever, vatansever Türk gençliğine de kötü örnek olmaktadır.

Hazırlanmış olduğum bu kanun teklifi ile bahis konusu büyük insanları, hakiki vatan kahramanlarını içinde buldukları sefalet ve mahrumiyet çukurundan kurtarıp onlara Türk Milletinin haysiyet ve şerefine yaraşır bir hayat seviyesini sağlamak amacı güdülmüştür. Bu teklifin Hazineye tahmil edeceği külfet, bir kısım yüksek dereceli Devlet memurlarının fuzuli olarak her sene yaptıkları Avrupa seyahatlerinde aldıkları harcırahın altında olacaktır.

MADDELERİN ESBABI MUCİBESİ

Birinci Madde — Yardım, İstiklâl Savaşına bilfiil iştirak etmek suretiyle İstiklâl madalyası alanlara hasredilmiştir. Savaşta şehidolanların mirasçıları ile sonradan ölenlerin mirasçıları bu Kanunun şümülü dışında bırakılmıştır. Çünkü şehitlerin dul ve yetimlerine yardım, ayrı bir kanun konusu olup esasen bundan faydalanmaktadırlar. Maksat; kanunun şümülünü genişletip malî külfeti artırmadan yardımı halen hayatta olan mahdud sayıdaki muhtacı muavenet savaş kahramanlarına hasretmektir.

İkinci Madde — Yardıma muhtacolma durumunun elindeki imkânlar dolayısıyla Maliye Bakanlığının ve İstiklâl Madalyası sahibi olduğu hususunun da Millî Savunma Bakanlığının incelemesine tabi olacağını belirtmektedir.

Üçüncü Madde — Kanunun yürürlük tarihini belirtmektedir.

Dördüncü Madde — Kanunun Bakanlar Kuruluca yürütüleceğini belirtmektedir.

Yukarıda arz olunan sebeplere binaen işbu kanun teklifimin aidolduğu komisyonlara havalesini arz ve istirham ederim.

6 . 1 . 1966

Aydın Milletvekili
R. Özarda

(Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın teklifi)

Muhtacolan İstiklâl Madalyası sahiplerine ayda bin lira yardım yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 4 Nisan 1337 tarih ve 66 sayılı İstiklâl Madalyası Kanunu ve bu kanuna ek olarak çıkarılan kanunlar gereğince Millî Mücahede yapmış oldukları hizmetler karşılığında bizzat İstiklâl Madalyası ile taltif edilenlerden hayatta olup da yardıma muhtacolanlara kaydı hayat şartıyla Hidematı Vataniye tertibinden ayda bin lira ödenir.

Bu yardım mirasçılara intikal etmez.

MADDE 2. — Yardıma muhtacolma durumu Maliye Bakanlığınca incelenir. İstiklâl Madalyasının, İstiklâl Savaşına bizzat katılmak suretiyle dilekçi namına verilmiş olduğu hususu da Millî Savunma Bakanlığınca tesbit edilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley ve 2 arkadaşının, Muharip gaziler hakkında kanun teklifi (2/241)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6055-0765

18 . 2 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley ve 2 arkadaşının, Muharip gaziler hakkındaki kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını arz ederim.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı yerine
Başkanvekili
Fikret Turhangül

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Muharip gaziler hakkındaki kanun teklifimizi ve gerekçesini sunuyoruz. Lâzımgelen işlemin yapılmasını saygularımızla dileriz.

İstanbul Senatörü
Mebrure Aksoley

Kontenjan Senatörü
Zerin Tüzün

Muğla Senatörü
Muallâ Akarç

Muharip Gaziler hakkındaki kanun teklifimizin gerekçesi

1. Savaşlarda bilfiil birliklerde düşmanla savaşmış veya o birliklerin geri hizmetlerinde görevlendirilmiş olan muharip gazilerimizin bugüne kadar düşünülmemiş olan şerefle dolu hizmet haklarını karşılamak maksadiyle muharip gazilerimiz hakkında bir kanun teklifinin hazırlanması lüzumlu görülmüştür.

2. Batılı ülkelerde Birinci ve İkinci Cihan savaşlarında çarpışan muharip gazilere çeşitli menfaatler sağlanmakta ve kendilerine lâyık oldukları şeref mevkii verilmektedir.

Holânda'da radyo ilânları kazançlarının yüzde muayyen bir miktarı muharip gazilere tahsis edilmektedir.

Faransa'da harb madalyası taşıyan muharip gaziler için tünellerde ve otobüslerde önde dört koltuk ayrılmaktadır. Bu koltuklara başkaları oturmamaktadır. Paris'teki otobüs ve tunel bekleme yerlerinde kuyruk teşkil eden halk, muharip gazilere yol vermekte ve muharip gaziler otobüslere veya tünellere önce girmekte ve oturmaktadırlar.

İtalya ve Yunanistan'da da durum böyledir. İtalya'da muharip gazilere mesken dahi hibe edilmektedir.

Batılı ve komşu ülkelerde muharip gazilerden, Devlet ve belediyelerin işlettikleri taşıt araçlarından para alınmamakta veya tenzilâtlı tarifeye tabi tutulmaktadırlar. Hattâ İtalya'da muharip gazi ve eşi, bütün Devlet vasıtalarında % 80 tenzilâta tabidirler.

Bizde de, harb mâlûllerimize olduğu gibi, bu muafiyet usulünün muharip gazilerimize de uygulanması büyük bir kadirşinashık olacaktır. Esasen yaşları aşkın olan muharip gazilerimiz arasında böyle bir muafiyetten faydalanacak olanlar da mahduttur.

3. Yaşlı ve kimsesiz muharip gazilerimiz için dinlenme yurtları kurulması, Türk Milleti'nin bu emektar muharip gazilerimize yapacağı son bir görev olması bakımından pek lüzumlu görülmektedir.

Bütün Batılı ülkelerde muharip gaziler için yurtlar kurulmaktadır.

4. Kurtuluş savaşındaki vatani hizmetlerinden dolayı birçok vatanpervere şeref tahsisatı verilmesi hususu T. B. M. M. tarafından karara bağlanmıştır.

İzmir'in Yunan işgaliyle başhyan İstiklâl Savaşına gönüllü olarak katılmış ve aziz Atatürk'ün en yakın silâh arkadaşlığı şerefine erişmiş, topraklarımızın düşman çizmelerinden kurtarılmasında ve Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasında hayatlarını istihkâr etmek suretiyle çalışmış ve kurtuluş savaşındaki bu vatani hizmetlerinden dolayı T. B. M. M. tarafından İstiklâl Madalyasıyla taltif edilmiş olan İstiklâl Savaşı muharip gazilerine şeref tahsisatı olarak yılda bin lira verilmesi halinde İstiklâl Savaşı muharip gazileri manen tatmin edilmiş olacaklardır.

5. Üzerine emniyetle bastığımız ve hür havasını teneffüs ettiğimiz aziz yurdumuzu düşman istilâsına karşı korumada ve düşman işgalinden kurtarmada gereken hizmetleri yapmaktan çekinmemiş olan muharip gazilerimize daha ziyade mânevi bir şeref payı verilmesini hedef tutan bu kanun teklifimizin kabulünün gelecek nesillerimize huzur vereceğine inanıyoruz.

(İstanbul Senatörü Mebrure Aksoley, Kontenjan Senatörü Zerin Tüzün ve Muğla Senatörü Muallâ Akarca tarafından yapılan)

Muharip Gaziler hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Savaşlarda bilfiil birliklerde düşmanla savaşmış veya o birliğin geri hizmetlerinde görevlendirilmiş olan muharip gaziler aşağıda yazılı haklara sahibolur :

MADDE 2. — Muharip gaziler, Devlet veya belediyeler tarafından işletilen taşıt araçlarında tenzilâthi tarifeye tabi tutulur.

MADDE 3. — Muharip gazilerden yaşlı ve kimsesiz olanlar için Devlet tarafından dinlenme yurtları açılır. Ve bu yurtlarda asgari ücretle veya ücretsiz bakımları sağlanır.

MADDE 4. — Muharip gazilerden İstiklâl Savaşına katılmış ve T. B. M. M. tarafından İstiklâl Madalyası ile taktif edilmiş olanlara, yaşadıkları müddetçe, şeref tahsisatı olarak yılda bin lira ödenir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın, Millî Kurtuluş Savaşına iştirak etmiş olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ve Devlet hastaneleriyle askerî hastanelerden ücretsiz istifade edebilmelerine dair kanun teklifi (2/289)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6353 - 1446

3 . 5 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın, Millî Mücadeleye iştirak etmiş olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ve Devlet hastaneleri ile askerî hastanelerden ücretsiz istifade edebilmelerine dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.
Saygılarımla.

Kadri Kaplan
Cumhuriyet Senatosu Başkanı yerine
Başkanvekili

2 . 5 . 1966

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

«Millî Mücadeleye iştirak etmiş olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ve Devlet hastaneleriyle askerî hastanelerden ücretsiz istifade edebilmelerine dair kanun» teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur gereği arz olunur.

Saygılarımla.

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi
Kadri Kaplan

GEREKÇE

Bu kanun teklifi, modern Türkiye'nin kuruluşunu temin eden Kurtuluş Savaşında hizmet etmiş gazilerden kimsesiz ve her hangi bir gelirden yoksun olanlara hayatlarının şu devresinde memuriyet bareminin asgari nisbetinde vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasını ve yatılı muayenele-riyle tedavilerinin Devlet hastaneleri ve askerî hastanelerde ücretsiz yapılmasını öngörmektedir.

Kanunun uygulanması bu kanun gereğince çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenecektir.

Bu kanun teklifi, Türk milletine bugünleri bahşedenlere imkânlar dâhilinde ödenebilen bir vefa borcundan başka bir şey değildir.

(Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın teklifi)

Millî Kurtuluş Savaşına İştirak etmiş olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ve Devlet hastaneleriyle askerî hastanelerden ücretsiz istifade edebilmelerine dair Kanun

MADDE 1. — Millî Kurtuluş Savaşına iştirak edip, olumlu hizmetleri sabit olanlardan, kanunen bakacak kimsesi bulunmayan ve her hangi bir geliri de olmayıp yoksul düşenlerden, bu durumlarını, ikinci maddede belirtilen yönetmelikte gösterilen yerlerden alacakları belgeler ile tevsik edenlere, üç aylığı birlikte ödenmek üzere vatani hizmet tertibinden aylık bağlanır ve bunların ayakta ve yatılı her nevi muayene ve tedavileri Devlet hastaneleriyle askerî hastanelerde hiçbir ücrete tabî olmaksızın yapılır.

Sözü edilenlere bağlanacak aylığın tutarı 14 Temmuz 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca tek dereceli ve kademeli olarak tesis olunmuş 70 göstergenin, aynı kanununun 155 nci maddesi gereğince uygulanmış miktarıdır.

MADDE 2. — Bu kanunun uygulanması, kanunun Resmî Gazete ile yayımını takibeden bir ay içinde Millî Savunma ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken hazırlanıp yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hasan Kangal'ın, İstiklâl Madalyası almış bulunan ve yaşları 60 ı geçenlere maaş bağlanması hakkında kanun teklifi (2/336)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6499/1792

25 . 6 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hasan Kangal'ın, İstiklâl Madalyası almış bulunan ve yaşları 60 yaşını geçenlere maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Ibrahim Şevki Atasâğın
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Cumhuriyet Senatosu Sayın Başkanlığına

İstiklâl Madalyası almış bulunan ve yaşları 60 yaşını geçenlere maaş bağlanması için hazırlamış bulunduğum kanun teklifi ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereken işlemin yapılmasını derin saygılarımla arz ve rica ederim.

Y. T. P. Senatörü
Hasan Kangal

G E R E K Ç E

Türk Milletinin Kurtuluş Savaşında büyük hizmetleriyle İstiklâl Madalyası ile taltif edilen vatandaşlarımızdan bir kısmı genç yaşlarında vatanın kurtuluşu için mücadele ederken istikballerini temin sadedinde tedarikatta bulunamamışlardır. Bugün esefle müşahade etmekteyiz ki, göğüslerinde İstiklâl Madalyası bulunan bir kısım kahramanlarımız malî müzayaka içinde kıvrınmaktadırlar. Göğüslerinde bu büyük şeref madalyasıyla dolaşan vatandaşlarımızın durumu milletçe üzüntümüzü mucibolmaktadır. Her ne kadar bunlardan bir kısmı Türkiye Büyük Millet Meclisine müracaatla vatani hizmet babından maaş almakta iseler, mühim bir kısmı bu yolu tercih edememiş bulunmaktadır. Türk Milletinin kara günlerinde büyük hizmetleri sepkenen ve bu günlerimize borçlu bulunduğumuz bu vefakâr ve kahraman vatan evlâtlarına maaş bağlanması bir mecburiyet haline gelmiş bulunmaktadır.

Bu hale göre: 60 yaşını geçen ve Devletten her hangi bir şekilde maaş almıyan veya aldıkları maaş ayda 750 liranın altında bulunan İstiklâl Madalyası sahiplerinin dilerlerse en fazla maaşı tercih etmek suretiyle kaydı hayat şartıyla kendilerine ve ölümlerini mütaakıp hayatta kalan yalnız eşlerine mahsus olmak üzere ve bu tahsisin de aynen kaydı hayat şartıyla olmak üzere maaş tahsisini arz ve teklif ederim.

(Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hasan Kangal'ın teklifi)

İstiklâl Madalyası almış bulunan ve yaşları 60 ı geçenlere maaş bağlanması hakkında Kanun

MADDE 1. — Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararıyle kendilerine İstiklâl Madalyası verilmiş bulunanların müracaatları üzerine doğrudan doğruya kendilerine ayda 750 lira maaş bağlanır.

MADDE 2. — Bu maaştan hiçbir şekilde kesinti yapılamaz. Her türlü vergi ve resimlerden muaf olup haczedilemez.

MADDE 3. — Bu maaş kaydı hayat şartıyla olup miras yoluyla intikal edemez. Ancak, hali hayatta olup kendilerinden sonra hayatta kalan eşlerine aynı şartlarla bu maaştan istifade ederler.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerine göre tercih hakkını kullananların Devletten aldıkları maaş tutarı 750 liranın altında ise ölümleri halinde daha evvel kendilerine Devletçe bağlanan maaş mirasçılarına intikal eder.

MADDE 5. — Halen Devletten maaş almakta bulunanların maaşları 750 liraya iblâğ olunur.

MADDE 6. — Bu kanun ilân tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, İstiklâl Madalyası sahiplerine vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun teklifi (2/418)

16 . 1 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İstiklâl Madalyası sahiplerine vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki kanun teklifim gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğine yüksek müsaadelerinizi saygılarımla dilerim.

Ordu Milletvekili
Ferda Güley

GEREKÇE

Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, İstiklâl Savaşımızda elde edilen büyük zaferin üstünde kurmuş ve yükseltmiştir. Bu savaşta üstün yararlık gösterdikleri veya bu savaşa katılıp vatanın kurtarılmasında hizmetleri geçtiği için kendilerine (İstiklâl Madalyası) verilmiş bulunanların; İstiklâl Savaşında temiz kanları vatan topraklarına karışmış şehitlerimizin mübarek ruhları ile birlikte : (Türkiye Cumhuriyeti Devleti) nin birinci el sahipleri oldukları açık bir gerçektir.

Bir Devlet ve bir millet kahramanlık ve fedakârlıklarıyla kendi varlığına vücut veren evlâtlarını sadece birer hizmet ve şeref madalyasıyla mükâfatlandırmakla yetinemez; o hizmet ve şeref madalyasını kendisine verdikleri - eğer fakir ve yoksul düşmüşler ise - Devletin ve milletin onlara gücü nisbetinde yardım elini uzatması, göğsünde İstiklâl Madalyası ile bu istiklâl ve vatan kurtarıcılarının gelip geçene avuç açmak zorunda kalmalarını önlemesi baş görevi olmak gerekir.

Kanun teklifim bu gereğin Devletin ve milletin malî gücü ölçüsünde yerine getirilebilmesi için hazırlanmıştır.

(Ordu Milletvekili Ferda Güley'in teklifi)

İstiklâl Madalyası sahiplerine Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 66 veya 869 sayılı kanunlar gereğince İstiklâl Madalyası sahibi bulunanlardan yardıma muhtaç halde oldukları ve İstiklâl Madalyası sahibi buldukları Millî Savunma ve Maliye bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikteki usule göre yapılacak soruşturma sonunda sabit görüleceklere aşağıdaki şartlar ve nisbetler dâhilinde aylık bağlanır :

1. Bizzat İstiklâl Savaşına katılıp kendilerine 66 sayılı Kanun gereğince (İstiklâl Madalyası) verilmiş olanlara, madalyanın şerit rengine bakılmaksızın, ayda 500 (beşyüz) lira.

2. Bizzat İstiklâl Savaşına katılıp kendilerine 869 sayılı Kanun gereğince (İstiklâl Madalyası) verilmiş olanlara, madalyanın şerit rengine bakılmaksızın, ayda 350 (üçyüzelli) lira.

3. İstiklâl Savaşına katılıp da şehit olmak veya ölmek suretiyle hayattan ayrılanlardan 66 ve 869 sayılı kanunlar gereğince kendilerine (İstiklâl Madalyası) intikal etmiş olanlara, madalyanın şerit rengine bakılmaksızın, ayda 250 (ikiyüzelli) lira.

MADDE II. - İstiklâl Madalyası sahiplerine ödenecek bu aylıktan hiç bir ad altında kesinti yapılamaz.

MADDE III. - Bu aylıklar Maliye Bakanlığı Bütçesinde açılan (Vatana hizmet) bölümüne konulacak tahsisattan ödenir.

MADDE IV. - Bu kanun 1 . 3 . 1968 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE V. - Bu kanunu Millî Savunma ve Maliye bakanlıkları yürütür.

Kastamonu Milletvekili İ. Hakkı Yılanhoğlu ve Mardin Milletvekili Rifat Baykal'ın İstiklâl Madalyası taşıyanlara aylık ücret bağlanması hakkında kanun teklifi (2/423)

18 . 1 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

İstiklâl Madalyası taşıyanlara aylık ücret bağlanması hakkında gerekçe ve kanun teklifi ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerini saygılarımla rica ederiz.

Mardin Milletvekili
Rifat Baykal

Kastamonu Milletvekili
İ. Hakkı Yılanhoğlu

GEREKÇE

İlişik olarak sunduğumuz kanun teklifine uzun bir gerekçe yazmayı utanç verici bir hal telakki ettiğimiz için kısaca maksadımızı izah etme yolunu tercih ettik.

Uzun yazmayı utanç verici bir hal telakki edişimizin sebebi; bu memlekette 2 neî Cihan Harbini mütaakıp başarılan İstiklâl Savaşının özellik ve önemini bilmiyen bir Türk'ün ve hele Türk münevverinin mevcud olduğuna kaani olmadığımızdandır.

İstiklâl Savaşı Türk Milletinin Kuvayı Milliye ruhu ile başardığı bir mucizedir.

Savaşı kazanan kahramanlara mânevi mükâfat olarak o zaman B. M. M. si tarafından (İstiklâl Madalyası) verilmişti.

B. M. Meclisince İstiklâl Madalyası verilenlerin yekûnu 125 000 kişi idi. Bugün bu 125 000 kişiden ancak 6 500 kahraman sağdır ve bunlar maalesef kurtardıkları vatanda geçim sıkıntısı içinde hayat mücadelesi yapmaktadırlar. Bu bizim için, Türk Milleti için utanılacak durumdur.

Vatanı en büyük tohlikelerden kurtaranlara bu vatanın çocuklarını sırtını çevirip, yardım elini uzatmazsa, onları yaşlı hallerinde geçim sıkıntısı içinde bunalırsa tarihine ve atalarına ihanet etmiş sayılabilir.

İşte biz Yüce Meclise sunduğumuz ve Yüce Meclis tarafından kabul edileceğinden bu kanun teklifi ile millî ve vatanî bir vazifeyi yaptığımıza kaani bulunmaktayız.

Halen İstiklâl Madalyası taşıyan bu 6 500 kahramandan :

2 000 Kişi	70 yaşında
1 700 »	75 »
1 500 »	80 »
1 000 »	85 »
300 »	90 yaşına gelmiş bu-

lunmaktadır. Ömürlerinin sonuna yaklaşmış olan bu zevata Yüce Meclisin uzatacağı yardım eli şerefli bir vazifenin yerine getirilmesinden ibarettir.

Keyfiyet saygıyla arz olunur.

(Kastamonu Milletvekili İ. H. Yılanhoğlu ve Mardin Milletvekili Rifat Baykal'ın teklifi)

İstiklâl Madalyası taşıyanlara aylık ücret bağlanması hakkındaki kanun teklifi

MADDE 1. — 66 ve 869 sayılı Kanun gereğince kendisine İstiklâl Madalyası verilenlere ayda beşyüz lira ücret verilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kütahya Milletvekili Mesut Erez ve 2 arkadaşının, İstiklâl Madalyası ile taltif edilmiş olup muhtaç durumda bulunanlara aylık bağlanması hakkında kanun teklifi (2/449)

Millet Meclisi Başkanlığına

İstiklâl Madalyası sahiplerinden muhtacolanlara aylık bağlanmasına dair teklif ve gerekçesi ekli olarak takdim edilmiştir.

Gereğine delâletlerinizi arz ederiz.

Kütahya
Mesut Erez

Gümüşane
Sabahattin Savacı

İstanbul
Nuri Eroğan

GEREKÇE

İstiklâl Harbine iştirak eden ve İstiklâl Madalyası ile taltif edilecek derecede hizmet ve fedakârlık etmiş olanlara vatani hizmetten maaş bağlanmalı.

Böyle bir maaş verilmesinin sebepleri cümle nizece ve evleviyetle kabul edilebilirse de kısaca izahı faydalı olacaktır.

Anayurdun düşman işgalinden kurtuluşu ve Türkiye Cumhuriyetinin doğuşu ile kuruluşunda kanlarını akıtan gazilerimizin, seve seve canlarını veren şehitlerimizin fedakârlıkları, kahramanlıkları bütün dünya milletlerinin takdirine, hayranlıklarına mazhar olmuş ve Büyük Atatürk de bunun için «Bir Türk cihana bedeldir» sözü ile asil milletini layık olduğu şekilde övmüştür.

Millî Mücadele savaşlarında gözlerini kırpmada kendilerini ateşten ateşe atan, bu ölüm kahım savaşlarında düşman mermilerine tunç göğüslerini hedef eden kahramanlarımızdan bugün havatta kalanlar o günkü fedakârlık, vatanperverlik ve kahramanlıklarının en büyük mükâfatı olarak İstiklâl Madalyalarını şerefli göğüslerinde taşımaktadırlar.

Artık bugün yaşlanmış bulunan bu kahraman vatan çocuklarının birçoğunun maddi durumları da bozulmuş bulunmaktadır.

Hürriyetimizin, istiklâlimizin ve bugünkü varlığımızın temelini atan bu mukaddes insanlara karşı bugüne kadar sadece ihmalden başka bir şey yapılmamıştır. Padişah fetvalarına rağmen binbir tehlike ve fedakârlığa karşılık bizim bu muhterem kimseleri ihmalimiz affedilecek günâhlardan değildir. Kaldı ki Türk Milleti kendisine bir vatan ve istiklâl veren, namusunu ve şanlı mâzisini kurtaranları unutacak kadar nankör ve kadirbilmez değildir. Türk Milleti asildir. Asaletinin tezahürlerinden olan kadirbilirlik Türk Milletinin hasletlerinden birini teşkil eder.

Hizmetleri unutan, fedakârlıkları küçümseyen ve nihayet yurt için, hürriyet için fedakârlık eden, kan ve can verenlere sırt çevirmiş olan milletlerin kahramanlar yetiştirmesine imkân olmadığı hem tarihî, hem sosyal bir hakikattir.

İsimlerini saymaya lüzum görmediğim yabancı memleketlerde gazilere, madalya ile taltif edilmiş olanlara gösterilen hürmet ve rağbet kendilerine verilen yaşama imkânı cidden bizi utandıracak kadar büyüktür ve bizden çok farklıdır.

Asil Türk Milletinin göğsünde kahramanlık nişanları taşıyan evlâtlarının yaşlı, sefil ve perişan bir halde dolaşmalarına gönlünün asla rıza göstermeyeceği muhakkaktır. Onun için maddi durumları bozulmuş bulunan bu cengâverlere Devletin yardım elini uzatması lâzımgelmektedir. Çünkü mâzide hizmet edenleri değerlendirmek âtiye emniyetle bakabilmenin de teminatıdır. Genç nesiller kendilerine örnek olan önceki nesillere verilen değer nisbetinde fedakârlık ederler, bu ruhla vetisirler.

Bu itibarla ve netice olarak miktarları esasen çok mahdudolan İstiklâl Harbi gazilerinden İstiklâl Madalyası ile taltif edilmiş olup da muhtaç durumda bulunanlara havatta kaldıkları müddete sâmil olmak kaydıyla vatani hizmet tertibinden seyyanen aylık bağlanması hakkındaki kanun teklifini ilişik olarak sunuyoruz. Saygılarımızla.

(Kıtaha Milletvekili Mesut Eröz ve 2 arkadaşınan teklifi)

İstiklâl Madalyası ile taltif edilmiş olup muhtaç durumda bulunanlara aylık bağlanması hakkında
Kanun

MADDE 1. — İstiklâl Madalyası ile taltif edilmiş olup halen hayatta bulunan ve 5424 sayılı Kanununun 108 nci maddesinin tarifine uygun şekilde muhtaç durumda olduğunu tespit edenlere vatani hizmet tertibinden (250) lira aylık bağlanır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 13 arkadaşının, Vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi hakkında kanun teklifi. (2/546)

22 . 6 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifimiz ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin ifasına delâlet ve müsaadeleriniz saygı ile rica olunur.

Bolu Senatörü
Sırrı Uzunhasanoğlu

GEREKÇE

1908 yılından itibaren her cephede açılan savaşlar ve Türk Yurtunun Mondros müteselsileyle itilâf devletlerine son Osmanlı Hanedenince teslim edilmesi ve Şark bölgesinin de öteden beri Türk Yurdunda gözü olan Rus Ordusu tarafından işgali karşısında teşkilatlanarak direnme çabalarını kullanan Türk Milleti neticede düşmanı Anadolu'nun harimi ismetinde boğmuş ve işgal kuvvetlerini büyük bir hezimetle yurtdundan kovmuştu.

Atatürk'ün önderliğini yaptığı bu savaşlarda Türk'ün gücünü cihana bir defa daha duyurarak hasta adandan yepyeni ve taptaze bir Millet yaratmanın mücadelesini her türlü yokluk içinde başaran gönüllü veya muharip subay ve erlerden halen pek mahdud maddede hayatta kalanlarla bunlardan şehit veya mâlûl olanların eş ve çocuklarından hiçbir yerden geliri olmayan, ihtiyarlık veya mâlûliyetleri sebebiyle çalışamıyacak duruma gelenler Türkiye Büyük Millet Meclisine müracaat suretiyle vatani hizmet tertibinden maaş bağlanmasını istemektedirler.

Bu kahraman muhariplerden Ulus meydanında heykeli bulunan çavuş dâhil dilenenler mevruttur.

Dilekçe Karma Komisyonunca münferit müracaatlar Millî Savunma Bakanlığına gönderilmekte ise de; bugüne kadar savaşlarda fevkalâde ve emsaline nazaran üstün başarı gösterenler; hattâ hizzat sabık Millî Savunma Bakanı Orgeneral Kâzım Özalp tarafından tezkiye edilenler dâhil hiçbirine vatani hizmetten maaş tahsisi için Millî Savunma Bakanlığına bir kanun lâihesi hazırlanarak Meclislere sevk edilmemiştir.

Karma Dilekçe Komisyonu da 140 sayılı Kanunla bu mevzuda yetkisiz bulunduğundan bu mahallette müracaatları münferiden veya toplu şekilde takip ve neticelendirme imkânı veya sistemi bulunmamaktadır.

İşte bu sebeptedir ki, yurdun kurtuluşunda yapı'an büyük hizmetlerinin bugüne kadar, çalışacak durumda olup karşılığını beklemiyenlerin ihtiyarlıyarak çalışamaz veya muhtaç duruma düşmesine uğruna her şeyini çekinmeden verdikleri Milletinin Yüce Meclisinin lütf, taffet ve himayesine ihtisâs etmekten başka çareleri kalmamıştır.

Bugün bütün çalışanların hayat ve memarı işçi mevzuatı ve sigortaları ile garanti altına alınmış iken ve Anayasamız, (Her Türk vatandaşı doğumundan ölümine kadar Devletin sosyal güvenliğinin garantisi altında) bulunacağı hükmünü vazetmesine rağmen bu vatandaşlarımız her hangi bir suretle kendi yoksul durumlarını düzenliyecek bir kanun hükmünden veya garantisinden faydalandırılmıyarak kendi kaderlerine terk edilmişlerdir.

Bugün Milletçe ulaştığımız seviye; işgal altındaki bir milletin en acı mezhim ve mezhimine göğüs geren evlâtlarının kanları pahasına sağladıkları ve neslimizin en geniş istifadesine terk ettikleri bir vediasıdır.

Halbuki; bize bu kurtuluşu, refah ve saadeti sağlıyan zümrenin muhtaçolanlarına Devlet ve Millet olarak yardım eli uzatılmamış ve himayesiz bırakılmışlardır.

İşte huzurlarımıza getirilen bu kanun Devlete mali bir külfet yüklemesine rağmen onların geçmiş haklarının ve perişan durumlarının da yegâne kurtuluş çaresi olmaktadır.

İşbu kanunun belirtilen önemine binaen öncelik ve ivedilikle görüşülmesi de arz ve teklif edilir.

Bolu Senatörü <i>S. Uzunhasanoğlu</i>	Gümüşane Milletvekili <i>N. Akagün</i>	İzmir Milletvekili <i>O. Z. Efeoğlu</i>	Eskişehir Senatörü <i>Ö. Ucuşal</i>
Burdur Milletvekili <i>N. Çiğdem</i>	İzmir Milletvekili <i>C. H. Selek</i>	Konya Senatörü <i>M. Dinekli</i>	Kütahya Milletvekili <i>H. Erdoğan</i>
Malatya Milletvekili <i>H. Doğan</i>	Mardin Senatörü <i>A. Bayar</i>	Siirt Senatörü <i>A. Kavak</i>	Trabzon Milletvekili <i>Ömer Usta</i>
	Kütahya Milletvekili <i>K. Kacar</i>	Adana Senatörü <i>M. Y. Mete</i>	

(*Bolu Senatörü Sırrı Uzunhasanoğlu ve 13 arkadaşının teklifi*)

Vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi hakkında Kanun

MADDE 1. — Türk yurdunun kurtuluşu için 1908 yılından itibaren yapılan bütün savaşlara ve bu savaşın sonucu olarak işgal kuvvetlerinin yurttan atılması için vâkı harekâta iştirak edenlerden veya aynı maksatla düşmana karşı Milis Kuvvetlerinde veya gizli emniyet teşkilâtında çalışanlardan halen hayatta bulunanların muhtaç durumda olanlarına hayatları boyunca ayda 600 lira aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu maaşa müstahak olup da hayatta bulunmayan veya şehidolanların muhtaç eyleleriyle kız evlâtları ve mâlûl çocuklarına da hayatları boyunca ayda 400 lira aylık verilir

MADDE 3. — Bu kanunla maaş bağlananlardan her hangi bir şekilde evvelce emekli, harb mâlûl maaşı bağlananların maaşları bu kanundaki miktarların dînunda ise bu maaşlara iblâğ edilerek tahsisi yeniden yapılır.

MADDE 4. — Bu kanunla bağlanan maaşlar her türlü vergi ve resimden istisna edilmiştir. Bu kanunun meriyet tarihinden evvelki borçlarından dolayı haczedilemez.

MADDE 5. — Evvelki kanunlara istinaden emekli ve mâlûl maaşı bağlananlarla 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa göre aylık bağlananlara veya dul ve yetimlerine sağlanmış olan maaş alma yaş hadleriyle ilgili hükümler mahfuzdur.

MADDE 6. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

MADDE 7. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

Antalya Milletvekili Ahmet Torgay'ın, İstiklâl Savaşına fiilen katılıp İstiklâl Madalyası alanlardan muhtaç durumda olanlara maaş tahsisi hakkında kanun teklifi (2/547)

Millet Meclisi Başkanlığına

İlişk kanun teklifimin gereğine müsaadelerinizi arz ederim.

Antalya Milletvekili
A. Torgay

GEREKÇE

İstiklâl Savaşına fiilen katılarak canları ve kanları bahasına vatanımızı kurtaran ve bizlere yeni ve müstakil bir Türkiye kazandıran kahramanlarımıza milletimizin şükranlarının ifadesi olarak 29 . 11 . 1336 tarih ve 66 numaralı Kanun'a ve bu kanunun çeşitli ekleri ile İstiklâl Madalyası verilmişti. Bu asil kahramanlarımız sonraları unutulmuş ve ihmal edilmiş, çoğu fakirlik ve sefaletin içine yuvarlanmış, hattâ, göğüslerinde büyük nişanları olduğu halde sokaklarda aç perişan dolaşarak dilenmek zorunda bırakılmışlardır. Bu acı manzarayı görmek asil milletimizin vicdanını sızlatmaktadır; bu itibarla çeşitli sebeplerle yoksulluğa düçar olmuş kahramanlarımıza Devletimizin vatani hizmet tertibinden gerekli yardımı yapması büyük milletimiz namına gerçek bir alicenaplık teşkil edecektir. Bu konuda hazırladığımız teklife göre kendilerine ömür boyunca maaş bağlanacak kahramanların, İstiklâl Madalyası beratlarını ibraz etmeleri, beratın kaybı halinde, madalyayı almaya hak kazandıklarını tevsik etmeleri, yardıma kavuşmaları için yetişir. Madalyanın şerit rengi, kahramanın o sıradaki rütbesi bu konuda bir ayırma sebep vermemelidir. Ayrıca yapılacak yardımın kahramanlarımızın eline kesintisiz geçmesi şarttır. Bu hususları düzenleyen kanun teklifimi saygılarımla arz ederim.

(Antalya Milletvekili Ahmet Torgay'ın teklifi)

İstiklâl Savaşına fiilen katılıp İstiklâl Madalyası alanlardan muhtaç durumda olanlara maaş bağlanması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 29 . 11 . 1336 tarih ve 66 numaralı Kanunla ve bunun ekleri ile İstiklâl Savaşına fiilen katılmasından dolayı kendilerine İstiklâl Madalyası verilen kişilere ölüncüye kadar her ay 1000 (Bin) lira maaş bağlanmıştır.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı olan maaşa hak kazanabilmek için sözü geçen kişilerin yoksulluklarını belinterek şahsen Millî Savunma Bakanlığına müracaat etmeleri ve madalya beratını ibraz etmeleri gerektir. Beratlarını kaybedenler, kendilerine berat verildiğini tevsik etmemelidirler.

Bakanlık tarafından, müracaatçının yoksulluk durumu tahkik edilmez ve derhal maaş bağlanma işlemi yapılır.

MADDE 3. — Maaşa hak kazanmak için malıyanın şerit rengi veya madalya alanın savaş-taki rütbesi bakımından bir ayırım yapılmaz.

MADDE 4. — Sözü geçen maaş bütün vergi ve sair kesintilerden muaftır.

MADDE 5. — Bu kanun yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Millet Meclisi Geçici Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Geçici Komisyonu

*Esas No. : 1/372, 2/197,
2/241, 2/289, 2/336, 2/418,
2/423, 2/449, 2/546, 2/547*

Karar No. : 2

18 . 7 . 1967

Yüksek Başkanlığa

İstiklâl madalyası verilmiş bulunanlardan muhtaç durumda olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki kanun tasarısı ile aynı konuda : Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, muhtacolan İstiklâl madalyası sahiplerine ayda bin lira yardım yapılması hakkında; Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley ve 2 arkadaşının, muharip gaziler; Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan'ın, Millî Kurtuluş Savaşına iştirak etmiş olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ve Devlet hastaneleriyle askerî hastanelerden ücretsiz istifade edebilmelerine dair; Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hasan Kangal'ın, İstiklâl madalyası almış bulunan ve yaşları 60 ı geçenlere maaş bağlanması hakkında; Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, İstiklâl madalyası sahiplerine vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında; Kastamonu Milletvekili İ. Hakkı Yılanlıoğlu'nun, İstiklâl madalyası taşıyanlara aylık ücret bağlanması hakkında; Kütahya Milletvekili Mesut Erez ve 2 arkadaşının, İstiklâl Madalyası ile taltif edilmiş olup muhtaç durumda bulunanlara aylık bağlanması; Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 13 arkadaşının, vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi hakkında; Antalya Milletvekili Ahmet Torgay'ın, İstiklâl Savaşına fiilen katılıp İstiklâl madalyası alanlardan muhtaç durumda olanlara maaş tahsisi hakkında kanun tekliflerini görüşmek üzere Genel Kurulun 21 . 6 . 1967 tarihli 122 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuz 5 . 7 . 1967 tarihinde Başkanlık Divanı seçimini yaparak çalışmalarına başlamıştır.

İlgili Bakanlık temsilcilerinin ve bâzı teklif sahiplerinin iştirakiyle tasarı ve teklifler komisyonumuzda tetkik ve müzakere edilmiş ve neticede görüşmelere esas olarak Hükümet tasarısı ele alınmıştır.

Tümü üzerinde cereyan eden uzun müzakerelerden sonra prensip olarak kabul edilen tasarı'nın daha da şümulendirilmesi kararlaştırıldıktan sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 nci maddesinde, Millî Mücadeleye iştirak edip İstiklâl Madalyası ile taltif edilen ve yardıma muhtacolanlara 250 lira aylık bağlanması hükmünü Geçici Komisyonumuz yerinde görmiyerek; 4 Nisan 1337 tarihli ve 66 sayılı Kanunla İstiklâl Madalyası verilmiş olanlara ayda 500, 30 Nisan 1926 tarihli ve 869 sayılı kanun gereğince İstiklâl Madalyası alanlara ayda 250 lira aylık bağlayarak iki kısma ayırmayı uygun mütalââ etmiş ve ayrıca özel bir kanunla vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmış olanları da maddenin kapsamına alınmadığından; 66 sayılı Kanunla vatani hizmet tertibinden aylık ücretleri 500 liradan az olanların ücretlerini 500 liraya yükselterek eşitliğin sağlanması cihetine gidilmiş ve bu sebeplerle 1 nci maddeyi değiştirerek kabul etmiştir.

Tasarının 2 nci ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

İstiklâl Madalyası ile taltif olunan ve muhtaç durumda bulunan zevata, geçim sıkıntıları nazarı itibara alınarak, bâzı sosyal haklar tanınmış Devlet ve Belediye ulaştırma vasıtalarında yarı ücretle seyahatleri, Devlet hastanelerinde ücretsiz tedavilerini sağlamak gayesiyle tasarıya 4 ncü madde ilâve edilmiştir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce özel kanunlarla vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmış olan dul ve yetim aylıkları toplamı 250 liradan az olanların aylık ücretlerinin asgari sınır olan 250 liraya çıkarılmasını temin etmek için tasarıya geçici madde 1 ilâve edilmiştir.

Tasarının geçici maddesi, geçici madde 2 olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme maddeleri olan 4 nci ve 5 nci maddeleri de 5 nci ve 6 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü		
Burdur	Ordu	Edirne	Istanbul
F. Kırbaslı	F. Güley	Muhalifim, muhalefet şerhi eklidir N. Özoğul	Muhalifim, muhalefet şerhi eklidir H. Ataman
Rize	Sivas		Uşak
İ. Sarıgöz	O. Kabıbay		Söz hakkım mahfuzdur
	İmzada bulunmadı		O. Dengiz

Muhalefet şerhi

Kanun tasarısının ve bir kısım tekliflerin ruhu İstiklâl Mücadelesi gazilerinden muhtacı muavenet olup hayatta olanlara yardım etmektir. Bir kısım tekliflerde ise İstiklâl Madalyasını hâmil olanlara bir şeref tahsisatı vermektir. Hal böyle olduğuna göre İstiklâl Madalyasını ortaya koyup yardımcı madalya üzerinden yapmaya lüzum yoktur. Çünkü, İstiklâl Harbine iştirak edenlerin hepsine (sivil - asker) İstiklâl Madalyası verilmiştir.

Bu gazilere yardım edilmek isteniyorsa İstiklâl Madalyası olduğu için değil, İstiklâl Mücadelesine iştirak ettiği için yardım edilmelidir. Kanunun ruhu da budur. O halde İstiklâl Mücadelesine iştirak edip muhtacı muavenet olduğunu ispat edenlere (İstiklâl Madalyası ortaya konmadan) mevzu bahis esaslar dâhilinde hidematı vataniye tertibinden aylık bağlanmalıdır. Bu suretle İstiklâl Madalyası, onu şimdiye kadar şerefle göğsünde taşımış olanlar için ileride bir yoksulluk ve muhtacı muavenet vesikası olmaktan kurtulur.

Hükümetin verdiği bilgiye göre İstiklâl Madalyası sahibi olup hayatta olanlar 14 bin kadar tahmin edilmekte ve bunlardan 10 bin kişinin muhtacı muavenet olduğu kabul edilmektedir. Bizim görüşümüze göre de muhtaç sayısı 12 - 13 bine yükselmekte ve bundan ancak bin kişi kadar istifade etmemektedir. Bunlar da daha ziyade böyle bir vesikayı muhtardan almayı izzeti nefsine yediremeyecek olanlarla halen hayatta kalmış pek az sayıdaki emekli subaylar olacaktır. Eğer İstiklâl Madalyasına bir şeref tahsisatı verilecekse o halde bu madalyaya sahip ve hayatta olanlara aylık 200 lira şeref tahsisatı vermekle sosyal adalet tecelli edecektir. Bu takdirde bütçeye konacak tahsisat Hükümetin düşündüğü miktarı geçmeyecektir.

Istanbul Milletvekili
H. Ataman

Muhalefet şerhi

1. Kanun tasarısının gerekçesinde 13 - 14 000 kişinin tasarı kapsamına gireceği tahmin edilmektedir. Halbuki Genelkurmay Başkanlığının emri ile askerlik şubelerince köylere kadar gidilerek hayatta olanlar tesbit edilmiştir. Bu rakam 6 500'dür. Bunların yaş ve miktarı şöyledir :

Rütbe	Miktarı	Yaşı	Miktarı
1. General	100	70	2 000
2. Albay - Yarbay	1 900	75	1 700
3. Binbaşı - Teğmen	1 000	80	1 500
4. Astsubay	1 000	85	1 000
5. Er	2 500	90	300
Toplam	6 500		6 500

Bu kanun tasarısı Millet Meclisine geldikten sonra Madalya almıyanlardan 1 000 kişi müracaat etmiş bunlardan 650 kişi yeniden İstiklâl Madalyası almıştır. Bu neticeye göre 7 500 civarında hidemati vataniyeden maaş bağlanacaktır.

a) İstiklâl Madalyası alanlar senelerce ihmal edilmiş ve bu yüzden malî imkânsızlıklardan çok müşkül duruma düşmüşlerdir.

b) 70 - 90 yaşları arasında olan bu kahramanlardan muhtacı muavenet belgesi aramak madalyanın sahiplerine gösterilmesi lâzımgelen saygıya muhalefettir. Bunlardan geçimi çok fena olsa da muhtaçlık vesikası almıyanlar olacaktır. Kanunun başlığından ve 1 nci maddeden muhtaç teriminin çıkarılması lâzımdır.

2. İkinci ve üçüncü maddelerin tasarıdan çıkarılması icabeder, hayatlarının son demlerinde muhtaçlık vesikası almaları kendilerine yapılan saygıya aykırıdır.

3. Tasarının 4 ncü maddesinden, «yeni ücret» kelimelerinin kaldırılması gösterilen saygıyı artırır ve Hazineye de büyük bir malî külfet yüklenmez.

4. Tasarının geçici maddesi ile Maliye ve Sayıştayda yapılacak çalışmalar için fazla mesai ödemesi hükme bağlanmıştır, oysa ki, normal çalışmalarla bu iş kısa zamanda bitirilebilecektir ve böylece tasarruf sağlanabileceği gibi her çıkacak kanunun tahmil ettiği mükellefiyetleri yerine getirmek için de fazla mesai ödemesi yoluna gidilmemiş olacaktır.

Edirne Milletvekili

N. Özoğul

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İstiklâl Madalyası verilmiş bulunanlardan muhtaç durumda olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millî Mücadeleye iştirak eden, ve bu sebeple kendilerine İstiklâl Madalyası verilmiş olanlardan yardıma muhtaç durumda bulunanlara, hayatta buldukları sürece, vatani hizmet tertibinden 250 lira aylık bağlanır.

15 . 7 . 1965 tarihli ve 669 sayılı Kanunla 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa eklenen «Ek madde» uyarınca alt sınır aylığı artırıldıkça bu aylıklar da yeni alt sınır miktarına yükseltilir.

MADDE 2. — Geliri, aylığı, taşınır veya taşınmaz malı veya kazancı, kendisini ve Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre bakmaya mecbur olduğu ailesi fertlerini geçindirmeye yetecek miktarda olmıyan kişiler bu kanunun uygulanmasında «Muhtaç» sayılır.

Muhtaçlık, ilgililer tarafından tanzim ve imzaları ihtiyar heyetlerince tasdik edilecek beyan kâğıtları üzerine daimî olarak oturdukları yerlerin bağlı buldukları il veya ilçe idare kurulları tarafından muhtaçlık sebepleri açıkça gösterilmek suretiyle verilecek tutanaklarla belirtilir.

MADDE 3. — Kendilerine aylık bağlananlardan veraset, bağış, vasiyet yoluyla veya başka suretlerle muhtaçlık durumları zail olanların;

a) Bu durumları kendileri tarafından bildirildiğinde, bildirim tarihini takibeden aybaşından,

b) Muhtaçlığın kalmadığı ikinci maddede sözü edilen kurullar tarafından yapılacak tahki-

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

İstiklâl Madalyası verilmiş bulunanlardan muhtaç durumda olanlara vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millî Mücadeleye iştirak edenlerden muhtaç durumda olanlara hayatta buldukları sürece :

A) 4 Nisan 1337 tarihli ve 66 sayılı Kanun gereğince İstiklâl Madalyası verilmiş olanlara ayda 500 lira,

B) 30 Mayıs 1926 tarihli ve 869 sayılı Kanun gereğince İstiklâl Madalyası verilmiş olanlara ayda 250 lira,

Vatani hizmet tertibinden aylık bağlanır.

Özel bir kanunla vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmış olanlar yukardaki fıkralar hükümlerinden faydalanamazlar.

(A) fıkrası kapsamına girip de kendilerine daha evvel vatani hizmet tertibinden 500 liradan az aylık bağlanmış olanların aylıkları da bu miktara çıkarılır.

(B) bendi gereğince kendilerine aylık bağlananların aylıkları 15 . 7 . 1965 günlü ve 669 sayılı Kanunla 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa eklenen «Ek madde» uyarınca alt sınır aylığı artırıldıkça bu aylıklar da yeni alt sınır miktarına yükseltilir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

kat sonunda verilecek kararlar tesbit edildiğinde, bu kararların verildiği tarihi takibeden aybaşından,

itibaren aylıkları kesilir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun uygulanmasına ait belgelerin incelenmesini, işlemlerinin tamamlanarak ödemenin zamanında yapılmasını sağlamak maksadıyla Maliye Bakanlığında ve Sayıştayda çalışma saatleri dışında görevlendirilmesine ihtiyacolan personele verilecek fazla çalışma ücretleri, bütçenin ilgili bölümlerinden karşılanmak üzere, Bakanlar Kurulunca tesbit olunur.

MADDE 4. — Bu kanun yayımlandığı tarihi takibeden malî yıl başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

8 . 6 . 1967

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı <i>S. T. Müftüoğlu</i>	Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı <i>I. S. Çağlayan</i>	Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>I. Ertem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>O. Alp</i>

(Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 4. — İstiklâl Madalyası sahibi olduklarını tevsik edenler Devlet ve belediye ulaştırma vasıtalarında yarı ücretle seyahat ederler ve Devlet hastanelerinde ücretsiz tedavi edilirler.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce, özel kanunlarla vatani hizmet tertibinden bağlanmış olan dul ve yetim aylıkları toplamı 250 liradan az olanların bu aylıkları 250 liraya çıkarılır ve 1 nci madde gereğince alt sınır hükümleri bunlar hakkında da uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının geçici maddesi, geçici 2 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 4 ncü maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 5 nci maddesi 6 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanı <i>A. Türkel</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. Â. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Bilgiç</i>	Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>R. Sezgin</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteşeoğlu</i>
Köy İşleri Bakanı <i>T. Tokar</i>	

